

(Dit is een script. Het script is nog niet begonnen. Het script begint op pagina 2.)

Grote Gestolen Auto

Regie, tekst en technisch ontwerp: Merijn P. Kortman

Spel en muziek: Jelle Huizinga

Stemmen: Joost Horward, Willem Grol, Jonnah Lee Goldberg en Paul Brand

Begeleiding: Peter Missotten

Geluidstechniek: Emilio Pramatarov

Kostuum: Jonna Ave Mulder

Met speciale dank aan:

Quirine Racké, Helena Muskens, Loek de Jongh, Jouke de Boer, Marc Zwietink, Jean-Paul Caelen, Armin Dorrani, Ben Verwegen, Simon Kleinhesselink, Berrie Kortman, Corine Seelen, Jo van Laar, Hedzer Seffinga, Sander Ruijters en Jibbe Willems

Ik zit in een grote gestolen auto.

Mijn grote gestolen auto.

Hij is zwart, hoekig en gromt als ik op het gaspedaal druk.

Mijn grote gestolen auto kan van 0 naar 100 in 3 seconden.

Mijn grote gestolen auto is sneller dan alle andere auto's.

Mijn grote gestolen auto heeft gloeiende kwaadaardige ogen.

Mijn grote gestolen auto sloopt mijn oren terwijl harde muziek over de speakers schalt.

Mijn grote gestolen auto breekt de grenzen van licht, geluid en snelheid.

Mijn grote gestolen auto overmeestert de chaos en ik overmeester de grote gestolen auto, want het is mijn grote gestolen auto en hij doet alles wat ik zeg.

Het dak schuift open en Metallica klinkt over de snelweg. Kill your Masters.

Grote Gestolen Auto is een meeslepende toneelmonoloog (met een vette knipoog naar diens Amerikaanse titelgenoot) over een jongen die worstelt met de controle over zijn eigen leven. De grens tussen werkelijkheid en verbeelding vervaagt, terwijl hij in zijn auto door een wereld van trauma's raast. Herinneringen aan een gebroken jeugd, verstikkende normen, en verloren vaders stapelen zich op terwijl de snelheid toeneemt.

Geïnspireerd door films als Surge en Taxi Driver onderzoeken Merijn P. Kortman en Jelle Huizinga, in een strakke en multimediale stijl, hoe te ontkomen aan intergenerationele woede en te komen tot liefde. Hun verhaal begint bij het gemis van een verloren liedje, racet langs een brandende fabriekstoren en mondt uit in een hoopvolle apocalyps.

I still can't sleep overture

J (live):

Als ik mij verdrietig voel.

Als ik me vergeten voel.

Als ik me incompleet voel.

Als ik alle hoop heb opgegeven.

Als ik mezelf heb opgegeven.

Als niks meer zin lijkt te hebben.

Als alles zich ophoopt.

Als ik op ontploffen sta.

Als mijn vuisten samenballen.

Als mijn ogen vlammen.

Als ik niks of niemand meer kan zien.

Als mijn mond zich enkel nog kan vormen naar woorden uit de hel.

Ik ren rondjes.

Om een meer.

Het meer dichtbij school, direct naast de grote grijze staalfabriek.

Het is een groot groenbruin meer.

Groenbruin en iedereen weet hoe dat komt.

Mijn vader zegt dat je het meer in de zomer kan zien walmen. Of borrelen.

Mijn vader zegt dat je, als je 's avonds de hond uitlaat, kan zien hoe ze het bier al opentrekken, terwijl ze de laadbakken van de aan de rand van het meer geparkeerde vrachtwagens openen.

En dat ze juichen terwijl je het afval hoort bulderen, rammelen, plonzen.

Mijn vader zegt dat ze, als ze klaar zijn, hun peuken in het meer gooien en dat je het dan even kan zien roken.

Ik heb het nog nooit gezien. Ik heb geen hond.

Ik ren rondjes.

Ik ben tien jaar oud.

Ik ben klein voor mijn leeftijd.

Ik heb korte benen en snel zijn is het belangrijkste wat er is.

Zeker op een dag als vandaag.

Sponsorloop.

Ik had me ziek willen melden, maar ik durfde niet.

Ik heb geen lef. Ik ben niet stoer.

Ik ben niet snel, ik word aan alle kanten ingehaald.

En dat is niet erg.

Behalve als zij voorbijkomen...

Ik haat ze.

Ze zijn met z'n vieren.

Mijn vader zegt dat ze daar nu werken.

Dat ze managers zijn. Managers van managers van managers, die het gemanaged hebben zich naar de hoogste verdieping van het gebouw te managen.

Dat zij het zijn die uiteindelijk de dienst uitmaken in de fabriek. De... de... de... de staalfabriek.

De grote grijze stinkende staalfabriek naast het meer waar ik met alle kracht in mijn korte benen omheen ren, want het is sponsorloop en we rennen in rondjes en ik wil niet dat ze me inhalen.

Maar ik hoor ze. Steeds dichterbij.

'Zo haal je geen geld op, kneus', roept de eerste als hij langsrent.

De tweede lacht me uit.

De derde duwt me.

De vierde geeft een trap op m'n knie.

En niemand lijkt het te zien.

Ze juichen voor de snelste jongens van de school, klappend, sponsorloop spandoeken boven hun hoofd houdend.

Ik sluit mijn ogen. Vanavond eet ik preischotel.

Ik ren rondjes, zo snel als ik kan.

Ik weet wat er zo gaat komen, maar ik kan niks anders doen dan rennen en het moment dat ze weer langskomen uitstellen. Zo lang mogelijk.

De eerste laat me struikelen.

De tweede spuugt.

De derde geeft me een trap in mijn buik.

De vierde in mijn gezicht.

En alles wat ik kan denken is:

Had ik maar een auto.

Video:
GGA Theme Song

J (live):

Ik ben dus al een paar weken op zoek naar een liedje.
En ik weet niet meer hoe het heet.
En dat begint als een onschuldige zoektocht, een klein jeukend bultje.
Maar als je daar vaak genoeg je hersens over breekt...
Als je blijft krabben aan een bultje wordt het een wond en die wond gaat pijn doen.
Alles wat ik nog weet is het woord Goldie.
Maar ik weet niet of dat de artiest is, of het nummer.
En dat liedje blijft maar in mijn hoofd rondspoken.
Zoef zoef zoef.

J (cassette):

Nananana nanana.

J (live):

Dat is toch het melodietje!
En niemand die me kan vertellen hoe het heet.
Niemand die het weet.
En ik...

Buren feestje

(Niemand...)

Kloppen
Harder kloppen
Schot

P (cassette):

Adem in.
Adem uit.
Ik ben.

J kind (cassette):

Ik ben.

P (cassette):

Ik leef.

J kind (cassette):

Ik leef.

P (cassette):

Ik zie.

J kind (cassette):

Ik zie.

P (cassette):

Ik hoor.

J kind (cassette):

Ik hoor.

P (cassette):

De dingen om mij heen.

J kind (cassette):

De dingen om mij heen.

P (cassette):

Ik voel.

J kind (cassette):

Ik voel.

P (cassette):

Stof.

J kind (cassette):

Stof.

P (cassette):

Huid.

J kind (cassette):

Huid

P (cassette):

Ik ben.

J kind (cassette):

Ik ben.

P (cassette):

Ik denk.

J kind (cassette):

Ik denk.

P (cassette):

Ik besta.

J kind (cassette):

Ik besta.

J (live):

(Ik besta.)

J (live):

Ik zit in een grote gestolen auto.

Mijn grote gestolen auto.

Hij is zwart, hoekig en gromt als ik op het gaspedaal druk.

Mijn grote gestolen auto kan van 0 naar 100 in 3 seconden

Mijn grote gestolen auto is sneller dan alle andere auto's.

Mijn grote gestolen auto heeft gloeiende kwaadaardige ogen.

Mijn grote gestolen auto sloop mijn oren terwijl harde muziek over de speakers schalt.

Mijn grote gestolen auto breekt de grenzen van licht, geluid en snelheid.

Mijn grote gestolen auto overmeestert de chaos en ik overmeester de grote gestolen auto, want het is mijn grote gestolen auto en hij doet alles wat ik zeg.

Het dak schuift open en Metallica klinkt over de snelweg.

Kill your Masters.

Uitkleden

Ik zit aan tafel.

Ik kijk naar mijn vader.

Ik luister naar zijn stem.

Zijn woorden zijn fel. Dwingend.

Met luid kabaal, snel en hard, vliegen ze naar mijn moeder.

Dat ze waardeloos is.

Dat ze alleen maar aan zichzelf denkt.

Mijn moeder had een jurk gekocht, een nieuwe jurk, om hem te verrassen.

Mijn vader wàs verrast.

Dat het geld hem niet op de rug groeit.

Dat ze hem tot waanzin drijft, dat ze hem gek maakt.

Mijn moeder zoekt naar woorden.

Ze heeft nauwelijks meer dan sorry gezegd, of hij buldert eroverheen en roept dat ze dat altijd zegt.

Dat hij geen idee heeft wat hij met haar aan moet.

Dat sorry niet goed genoeg is.

Dat ze respect voor hem moet opbrengen.

Dat ze moet leren communiceren.

P (cassette):

Dat je godverdomme eindelijk eens moet leren communiceren, kutwijf.

J (live):

Kutwijf!

Papa wil dat mama praat, maar mama weet niet hoe of wanneer, want papa praat maar door en door.

Ik zit aan tafel en kijk naar mijn vader.

Ik luister naar zijn stem.

P (cassette):

Niks komt bij jou binnen! Ik zeg je al tientallen jaren, zeg ik hetzelfde, probeer ik je te helpen, maar ondertussen blijf je maar stront in je oren stoppen en draai je weg en val je tegen me uit en probeer je me te betrappen op van alles en nog wat, alsof ik een boeman ben die onmaskerd moet worden. In plaats van dat je luistert!

J (live):

Mijn moeder staart zwijgend voor zich uit.

Als ze mijn blik op haar huid voelt draait ze zich naar me toe en glimlacht.

Mijn moeder houdt van mij.

P (cassette):

Ik ben.

J (live):

Ik ben.

P (cassette):

Ik leef.

J (live):

Ik leef.

P (cassette):

Ik zie.

J (live):

Ik zie.

P (cassette):

Ik hoor.

J (live):

Ik hoor.

P (cassette):

De dingen om mij heen.

J (live):

De dingen om mij heen.

P (cassette):

Ik voel.

J (live):

Ik voel.

P (cassette):

Stof.

J (live):

Stof.

P (cassette):

Huid.

J (live):

Huid

P (cassette):

Ik ben.

J (live):

Ik ben.

P (cassette):

Ik denk.

J (live):

Ik denk.

P (cassette):

Ik besta.

J (live):

Ik besta.

Ik leef.

In het hier. Het nu.

In de maatschappij.

Hier wordt voor mij gezorgd.

Zo hoort het.

Zo komt het goed.

Wij lopen in hetzelfde ritme.

Zo komt het goed.

Alles komt goed.

Hier is het overzichtelijk.

Hier is het normaal.

Normaal is duidelijk.

Normaal is onschuld. Liefdevol.

Geen gedoe.

Gedoe is het laatste wat we willen.

Gedoe is het laatste wat we willen.

Wij willen met rust gelaten worden.

We willen met rust gelaten worden.

P (cassette):

Ik heb zoveel moeten opgeven, voor jou! En wat krijg ik er voor terug? Het zijn toch hele simpele vragen? Ik vraag toch hele simpele dingen?

En jij weigert maar! En jij zwijgt maar!

Klik

Spoelen

Klik

Jij houdt je erbuiten, ja? Wegwezen!

J (live):

Ik denk!

Ik besta!

Ik leef.

In het hier. Het nu.

Een kleine gemeenschap!

Een kleine maatschappij.

De maatschappij dat zijn wij.

Mensen bij elkaar.

Een bol geld.

Een boel geld.

Dat verdiend moet worden.

Om uit te geven.

Om ruimte te kopen.

Om te groeien.

Om je dingen te veroorloven.

Wie geld heeft, is een sieraad voor de maatschappij!

Dus werken we, we werken...

Ik kom van werk!

En ik heb een prei nodig.

Ik moet een prei hebben.

Ik loop door de supermarkt.

Ik kom aan bij de groenten.

Ik sta voor de groenten.

Aardappelen, knolselderij, broccoli.

Ik weet wel waar het ligt!

In een grote grijze gehaast gewoven gerafelde mand. Ik...

Uitverkocht.

In de verte klinkt een liedje.

Uit de holle speakers van de... gigantische, grauwe, naar gruis ruikende supermarkt.

Dat ene liedje. Geen idee hoe het heet. Zoef.

Ik moet het weten.

Ik moet het vragen.

In de verte loopt, loopt mijn kant op, een vakkenvuller.

Kortgeschoren hoofd, blauw tenue, glazige ogen.

'Als het er niet ligt, dan hebben we het niet.'

'Nee! Ik wil...'

De jongen loopt me voorbij en 'ik vraag me af'...

'Pardon?
Kan ik misschien...
Mag ik u iets vragen?
Heeft iemand...
Hallo?
Kunt u mij horen?
Kan iemand mij horen?'

Ik lig in mijn bed.
In mijn slaapkamer.
In het huis van mijn ouders.
Daar woon ik.
Dat is goedkoper.
Ik ben geen grootverdiener, ik ben geen sieraad.
Mijn ouders ook niet.
Ik werk in de fabriek.
Afdeling productie. Niemand weet wat we produceren, boeit me ook niet. Heus niet.
Ik lig in bed.
Ik probeer te slapen.
Ik kijk naar het plafond.
Constructieplaat. Grijs geverfd. Afgebladderd, gespikkeld.
Als ik mijn ogen dichtknijp, kan ik me een sterrenhemel inbeelden.
Onder mij klinkt luid de stem van mijn vader.
Ik hoor mijn moeder zwijgen.
Mijn moeder houdt van mij.

Uitkleden

J (live):

Ik kom van werk.

Ik loop naar huis.

Door de ellenlange donkere buitenwijken.

En in de verte komt een auto aangereden, die op 10 meter afstand van mij parkeert.

En in die auto wordt een liedje afgespeeld.

Dat ene liedje.

Ik wil weten, moet weten, wat het is. Hoe het heet.

Er stapt een vrouw uit.

Lang zwart haar.

Ik ren naar haar toe.

De vrouw schrikt van me, kijkt weg, loopt weg.

Ze is bang voor me.

Ze is bang voor me.

'Maar...

Ik...

Ik ben niet...

Ik heb helemaal niet...

Ik zou nooit...'

De vrouw loopt weg.

En ik roep, of ik roep niet... Niet hard. Ik vraag haar gewoon of ze wil blijven staan. Ik zeg:

'Niet weglopen! Blijf nou hier! Je hoeft niet bang voor mij te zijn.'

Ik wil uitleggen dat ik niet zo ben, maar ze blijft maar naar me kijken alsof ik een groot eng monster ben.

Ik!

Ik besta nauwelijks!

'Ik besta nauwelijks!'

Nee, ik lachte je niet uit!

Ik ben zo niet,' waarom snapt ze dat niet?

Ik ben niet intimiderend, 'ik ben geen viespeuk.'

Wanneer zijn we gestopt met gewoon kijken naar wie je voor je hebt? Tegenwoordig is het negeren, wegdraaien, weglopen. Hier, wegrennen!

En ik sta daar en dat voelt niet goed. Ik moet daarachteraan, ik moet mezelf uitleggen en ik wilde nog wat vragen, 'ik wil gewoon wat vragen!'

De vrouw loopt terug naar de auto.

'Godverdomme, blijf nou eens staan!'

De vrouw wil instappen, maar ik hou haar tegen.

'Wacht nou!
Luister nou even!
Nee, ik wilde je niet vastpakken, ik wil gewoon.
Auw, godverdomme!
Sorry.
Sorry, dat was niet mijn bedoeling.
Auw, wat de fuck!
Kap eens!
Je moet respect hebben.
Dit is waardeloos.
Dat je waardeloos bent.
Dat je moet leren communiceren.
Dat je godverdomme eindelijk eens moet leren communiceren, kutwijf!
Kopstoot.

Voor mij ligt een vrouw bebloed op de grond.
Mijn ogen vlammen en mijn hoofd suist.
Lang-zwart-haar kijkt me voor een seconde verbijsterd aan voor haar hoofd weer neervalt. En ik kijk terug.
Het is de ruis.
Alles vindt een weg naar mijn brein, doorboort mijn brein.
Ik proef bloed.
Ik kruip de auto in.
Ik pak het stuur vast.
Ik druk vol op het gaspedaal.

Ik kom thuis.
Geen huissleutel.
Maakt niet uit.
Ik hoef niet stil binnen te sluipen.
Iedereen slaapt?
Ik niet, ik ben wakker.
Opendoen! Bons bons bons!

De snelweg raast voorbij.
Ik kijk om me heen.
Ik word aan alle kanten ingehaald.
Dat bevalt me niks.
Ik hoor ze wel.
'Zo haal je geen geld op, kneus.'
Ik rij door een tunnel. Als een luxe sportauto mij probeert in te halen gooi ik het stuur naar links.
De sportauto remt, rijdt achter mij.
Ik rij steeds langzamer, tot we stilstaan.
Ik stap uit en gebaar dat hij hetzelfde moet doen.
Er stapt een man uit.
Witte tanden, strak naar achter gekamd blond haar, dikke wenkbrauwen, welvaartsbuijke, de r tot achter z'n
huig, en een zelfverzekerde grijns op z'n hoekige kop.
Jack Nicholson met een kleine pik.
Ik spuug op hem.
De man schreeuwt, toont me hoe te schreeuwen.
Hoe te bestaan.
Maar ik besta nu ook.
We rennen op elkaar af.
Hij krijgt een trap van me.
Ik doe de gordel niet om, ik rij gelijk weg.
Waarmee ik die rijke klootzak platwals.
Vanaf nu is deze auto mijn grote gestolen auto.

Mijn vader doet open, kletsnat, zat nog in bad.
Hij doet wat hij altijd doet.
Hij brult.
Oorverdovend, murentrollend hard.
Ogen dicht.
Hij vraagt wat voor mongool ik ben.
Ogen open.
Bek open.
Ik schreeuw de longen uit mijn lijf, het spuug uit mijn mond.
Ik loop naar voor, pak hem vast, spring bovenop hem met mijn knieën vooruit.
Mijn vader knalt met zijn hoofd tegen de spiegel en valt op de grond.

Ik ben.
Ik leef.
Ik zie.
De maatschappij, de gemeenschap. Man, stik in je gemeenschap. Ik woon niet in een gemeenschap, ik
woon in een stad.
Een bolwerk van ik in een verlamde staat van liefdeloze holheid. Hondsdolheid.
Ratten in een sponsorloop, hebberig voor het meeste aantal stempels of stickers.
Het is de hebzucht die ik haat. Het is de haat die ik wil hebben.
Liever een gitzwart wezen dan een eenzaam wezen, waar niemand naar omkijkt.
Laat hem maar, zeggen ze. Laat hem maar even met rust. Trekt ie wel weer bij. Pakt ie het ritme zo weer
op.
Oh, wacht maar.

Ik rijd door het centrum van de stad in mijn grote gestolen auto.
Ik rij over de stoep en probeer alles te raken.
Prullenbakken.
Struiken.
Dieren.
Mensen.
Vooral mensen.
Alles moet kapot.
Afbreken wat afgebroken moet worden.
Ik negeer stoplichten, ik toeter alleen.
Ik kijk links. Politie.
In het dashboardkastje vind ik wat ik al dacht te vinden.
Een pistool.
Daar komen ze mee weg. Zij wel. Ik nu ook.
Elke agent die me van de weg af probeert te rammen, jaag ik een kogel door de kop.
Niemand kan mij aan, motherfuckers.
Ik trap het gaspedaal nog dieper in.
Ik rij.
Ik rij.
Ik rij.
Ik ben ze kwijt.
Ik rijd door een leeg landschap. Ver buiten de stad. Het grote geld, de grote chaos. Hier alleen maar weilanden. Akkers. Het bevalt me niks.
Ik sla af en ik drift tot de hele akker kapot is.
In de verte hoor ik sirenes, steeds harder.
En dan heb ik een idee.
Ik moet terug. Ik moet naar huis.

Mijn vader duwt me van zich af en gooit me op de grond.
In twee seconden heeft hij me in de houtgreep en daar lig ik, in paniek, spartelend.
Ik vind een scherf.
Ik weeg hem in mijn hand en ik beuk het in zijn mond.
Mijn vader valt achterover.
Bloed spuit uit zijn gezicht.
Ik grijp naar het pistool.
Ik kijk ernaar, het pistool verandert van vorm.
Ik heb een mitrailleur in mijn handen en doorzeef mijn vader met honderden kogels.
Voor mij ligt een homp vlees dat ik met een mes in kleine stukjes hak.
Boven mij klinkt het geluid van helikopter.
Ik ren naar de huiskamer.
Zoeklichten schijnen door het raam. Je bent omsingeld.
Ik heb een granaatwerper in mijn handen en richt hem uit het raam.
Ik spaar niemand.
Alles.
Moet.
Kapot.
Granaatwerper
Vlammenwerper
Minigun

Al bij het eerste schot werd de hele buurt wakker.
Lichten gaan nu aan.
Klik klik klik klik klik.
Buren komen naar buiten gerend.
Bezorgd. Nieuwsgierig.
Is er wat?
Ja, ik.
Blam! Kogel door je kop.
Ik voel dat ik los ben.
Niet meer bezig met wie je bent, alleen met dat je dood moet.
Iemand wil zich verstoppen achter een struik.
Blam!
Wie niet weg is, is gezien.
Wie meldt zich?
Gegil.
Wie durft?
Iedereen rent weg.
Ik moet ook weg.
Nee, ik blijf.
Politie auto's komen met verblindend licht de straat in gereden.
Stappen uit.
Positioneren zich achter de auto's.
Willen stoer doen.
Maar ik zie dat ze bang zijn.
Ik heb ze al eerder overwonnen.
Kom dan!

Minigun

Als ik mij verdrietig voel.
Als ik me vergeten voel.
Als ik me incompleet voel.
Als ik alle hoop heb opgegeven.
Als ik mezelf heb opgegeven.
Als niks meer zin lijkt te hebben.
Als alles zich ophoopt.

Tanks in de straten!

Molotov... Raketwerper in mijn handen!

In de verte zie ik de gigantische schoorsteen van de fabriek.

Ik schiet, zie hem ontploffen en beeld me in hoe de brandende schoorsteen in het water valt en het hele meer in lichterlaaie zet.

Meer in de fik. Fabriek in de fik. Tanks in de fik.

Als het er niet is dan hebben we het niet.

Als ik op ontploffen sta.

Als mijn vuisten samenballen.

Als mijn ogen vlammen.

Als ik niks of niemand meer kan zien.

Links van mij staat mijn moeder zachtjes te snikken.

Ze komt naast me staan.

Voorzichtig slaat ze haar armen om me heen.

'Rustig maar', zegt ze.

Mijn moeder houdt van mij.

Sigaret roken

Ombouw; het beeld wordt opengebroken

Cassette vinden

Briefje vinden

Cassette in recorder plaatsen

Sigaret roken

Tijger, Tijger, woeste kracht,
Vlam in 't oerwoud van de nacht,
Welke hand, welk hevig licht,
Schiep uw gruw'lijk evenwicht?

Hamerslag en kettingpijn!
In wat oven lag uw brein?
En het aambeeld! Welke nood
Uw verschrikkingen omsloot?

“Het ruikt hier naar zweet.”

“Dat ben jij” zegt mijn moeder.

“Je klotst van het zweet. Dat is niet erg.”

“Mam?”

“Ja, jongen.”

“Ik zou dit nooit kunnen.

Toch?

...

Ik snap er niks meer van.”

Ik lig in de armen van mijn moeder.

Ik lig met mijn hoofd op haar borst en hoor haar hart kloppen.

Voor 6, misschien wel 7 uur lang.

De helikopter is allang weg.

Net als de politie auto's.

En de tanks.

De scherven van de spiegel zijn verdwenen.

Net als het pistool.

En het mes.

En de mitrailleur.

En de minigun.

En de granaatwerper.

En de vlammenwerper.

De stukjes vader liggen bij elkaar in de hoek van de gang.

Als een monumentje.

En alles voelt vreemder en vreemder.

Ik heb een zwarte blouse aan.

Ik ken deze blouse.

Ik ben tien, klein voor mijn leeftijd, en ik krijg van mijn opa een Bijbel.
Geen kinderbijbel.
Een Bijbel voor echte mannen.
Met verhalen.
Opa zegt dat ik die verhalen aan mijn vrienden kan vertellen.
En dat ik mee kan gaan naar de kerk.
Dat het daar warm is.
Dat ze daar zingen.
Dat vind ik een fijn idee.

Mijn oma komt de huiskamer binnen met een grote schaal volkoren kadetjes.
Ham en kaas.
"Zo hoort dat met een begrafenis", zegt mijn oma.
"Dat zijn manieren."
Ze legt de schaal op de thee tafel waar iedereen in een kring omheen zit.
Behalve ik.
Ik eet aan de tafel.
Als enige.
Oma is bang dat ik kruimels maak.
Op mijn knieën.
Op het grote, zachte, stoffige kleed.
Met de mouwen van mijn zwarte blouse opgestroopt.
De broodjes smaken zoals de broodjes altijd smaken.
Ik ben nog niet verdrietig.
Dat moet nog komen.

Ik vertel mijn klasgenoten het verhaal van de plagen in Egypte.
Het rode water.
De kikkers
De luizen.
De muggen.
De hagel.
De sprinkhanen.
De duisternis.
Ze smullen van de verhalen.
Ook die vier jongens.
Ik ben ineens cool.
Dan vertel ik ze over de zondvloed.
Over de dood.
En iedereen begint te huilen.

Er zijn heel veel mensen in de ontvangstzaal.
Veel mensen ook die ik niet ken.
Oude mensen.
Van de kerk.
Ze zeggen dat ik langs moet komen.
Dan zullen we samen zingen.
Ik hou niet van zingen.
Ik vergeet de tekst altijd.
Mijn vader komt naast me staan.
Ik voel dat hij iets in mijn handen drukt.
Een zwarte box met zilveren knopjes.
Speakers aan de bovenkant en een klepje om cassettes in te duwen.
“Waar is dat voor?”
Mijn vader haalt zijn schouders op.
“Om te herinneren.”

Mijn opa vraagt waarom ik nog niet mee ben geweest naar de kerk.
Ik zwijg, ik kijk weg.
Hij vraagt me wat ik van het boek vond.
Ik ben tien jaar, ik ben jong, nieuwsgierig en een beetje bang, maar ik vraag aan mijn opa:
‘Waarom moeten we gestraft worden?
Waarom aan het kruis?
Waarom de pijn?
Waarom de plagen?
En waarom moest alles overstromen?
Alles weg.
Niks meer heel.
Iedereen dood.’
Mijn opa kijkt me fel aan.
Hij vouwt zijn hand open.
Heft hem.
En slaat me vol in het gezicht.
“Omdat alles verdorven is!”

We gaan zitten.
In twee groepen.
Tegenover elkaar.
In het midden de kist.
Links een projector, die foto's projecteert.
Rechts een verhoging,
met een microfoon
en een glas water.
Mijn vader loopt naar de verhoging.
Hij heeft een pak aan.
Die draagt hij elke dag.
Naar zijn werk.
Maar vandaag werkt hij niet en toch heeft hij het pak aan.
Meestal doet het pak me denken aan een pinguïn.
Vandaag doet het me denken aan een harnas.
Mijn vader stapt op het blok.
En vouwt een briefje uit.

P (cassette):

'Tijger, Tijger, woeste kracht,
Vlam in 't oerwoud van den nacht,
Welke hand, welk hevig licht,
Schiep uw gruw'lijk evenwicht?

Als de laatste ster verdween
En de lucht vol tranen scheen,
Hoe kon hij die maakte 't Lam
Toen glimlachen om uw vlam?

Dat mompelde ik verleden week stilletjes, terwijl ik door de huiskamer slofte. Ik schonk...

Spoelen

Mijn vaders jeugd was tandeloos en zorgeloos. Mijn vader leek gelukkig als hij over vroeger praatte. Met een brede glimlach op zijn gezicht kon hij vertellen...

Spoelen

Kortom, een leven in weelde, luxe, manieren. Mijn vader had zich geen betere jeugd kunnen wensen en heeft het nergens te kort aan gehad. Iets zegt me dat dat later anders is geweest. Mijn vader was...

Spoelen

Ik geloof dat mijn vader geprobeerd heeft mij alle liefde te geven die hij in zich had. Elke vader doet dat. Maar ik heb de tijger gezien. Een gebroken man, beschadigd door zijn dienstplicht in de koloniën en de haat en afkeer die hij daarvoor bij terugkomst ontving.
Een grillige man, die alleen maar verderf en verval zag. Boos en ontevreden. Verongelijkt, veeleisend. Een man die respect eiste. Die geen excuses duldde. Die onverbiddelijk en grof liet weten dat hij je niks waard vond. Dat hij niks in je zag. Dat hij je nergens goed voor vond.
En dat deed pijn; was mij voor mij moeilijk verteerbaar.

J (live):

Mijn vader kijkt strak naar zijn papier.

Hij doet zijn best niet te snikken.

Niet te tranen.

Geen emoties.

Ik doe hetzelfde.

Geen tranen.

Geen emoties.

Als mijn vader mijn blik op zijn huid voelt, verstilt hij.

Hij kijkt op, kijkt naar mij.

Hij ziet mijn rode ogen.

Hij ziet de tranen over mijn wangen lopen.

Mijn vader en ik kijken elkaar aan.

P (cassette):

Adem in, adem uit.

J (live):

Mijn vader houdt van mij.

*Spoelen***P (cassette):**

En langzaam verslapte de aandacht. Voor alles. Voor mij, voor zijn kleinkind. Alleen de muziek bleef hem boeien. Kleine gitaarliedjes vond ie fijn. Ik heb hem eenmaal zien spelen. Dat was prachtig.

Slik.

‘De tijger slaapt nu.

En dat is goed.’

J (live):

De batterij is bijna leeg.
In het rode licht kan ik eindelijk goed om me heen kijken.
Ik zie een grote plas water vanuit de gang mijn kant op stromen.
De badkraan loopt.
Nog altijd.
Ik probeer het water tegen te houden, maar het lukt niet.
Ik ben allang niet meer in controle.
Ik sleur mijn moeder achter me aan.
We zijn op zoek naar de deur.
Het water raakt inmiddels mijn knieën.
Het gespetter echoot door de ruimte.
Ineens hoor ik een knal.
De kraan is definitief op hol geslagen.
Het water spuit nu de ruimte in.
De deur is niet waar hij hoort te zijn.
Het water staat nu tot mijn navel.
Om mij heen drijven stukjes papa.
Papa.
Ik zeg ineens papa.
Ik tast de kamer af.
Het water staat nu tot mijn schouders.
En mijn moeder is een kop kleiner dan ik.
Ik hoor haar achter me gorgelen.
Maar daar is de deur.
Ik duw hem open.
Het water stroomt naar buiten, de oprit op.
Ik slaak een gil van opluchting als ik zie dat de auto er nog staat.

Ik zit met mijn vader in een skilift.
Het is hartje zomer.
Papa wil een gesprek met me hebben.
Ik kan nergens heen.
Ik weet nog niet wat voor gesprek het gaat zijn.
Honderden scenario's schieten door mijn hoofd.
Misschien wil hij het hebben over vannacht.
Toen papa en mama ruzie hadden.
En ik naar beneden kwam om te zeggen dat ik niet kon slapen.
Ik stoorde ze en...

We zitten in de auto en rijden door de stad.

Het water verspreidt zich door de straten en maakt alles wat ik ken met de grond gelijk.

De winkels, de kantoren, de banken, de hoogste gebouwen zakken in elkaar en verdwijnen in het water, dat met een enorme kracht de stad schoonveegt.

Alles weg.

Alles vloeibaar.

Het water maakt af waar ik aan begon.

Maar dan beter.

Krachtiger.

Grondiger.

De kwellling. Vloeibaar.

De woede. Vloeibaar.

Ik vraag aan mijn moeder waar ik heen moet.

Gewoon rijden, zegt ze.

Weg van thuis. Weg van de ruis.

Ik rijd.

Ik rijd.

De zon schijnt oogverblindend fel vanachter papa, mijn ogen in.

Toch kijk ik naar papa.

Papa kijkt terug, vanaf de andere kant van de skiliftbank.

Hij vraagt of ik weet dat hij trots op me is.

Ik knik verbaasd.

“Goed.” zegt hij.

“Dat heb ik nooit geweten.”

De lucht trilt van kracht, wil niet langer stil zijn.

De wolken lozen al het water dat ze in zich hebben. Alsof dit de laatste keer is.

Nu is het hun beurt. Nu mogen ze al hun kruit verschieten. Nu mag alles eruit.

Het is overweldigend en onverbiddelijk.

Overal water. Overal water. Overal water.

De wind waait de stad aan gort, het water neemt het gruis mee en voert het weg. Alleen mijn auto, stevig als een ark, blijft overeind, is het enige waar die geen grip op krijgt.

Wij rijden door.

“Weet je waarom ik trots ben?
Omdat ik zie dat je het probeert.
Met alles wat je in je hebt probeer je niet zoals ik te zijn.
Ik probeer dat ook.
Elke dag.”
Ik zwijg.
Ik hoef niks te zeggen.

We rijden.
We rijden.

Na de akkers volgt het grote niets.
Ik vind dat niet erg.
Het heeft lang genoeg geduurd.
“Ik wil hier weg, mama.
Wat moet ik doen?”

M (audio):
“Blondie”

J (live):
“Wat?”

O (audio):
Once I had a love and it was a gas
Soon turned out had a heart of glass
Seemed like the real thing, only to find
Mucho mistrust, love's gone behind
Once I had a love and it was divine
Soon found out I was losing my mind
It seemed like the real thing, but I was so blind
Mucho mistrust, love's gone behind